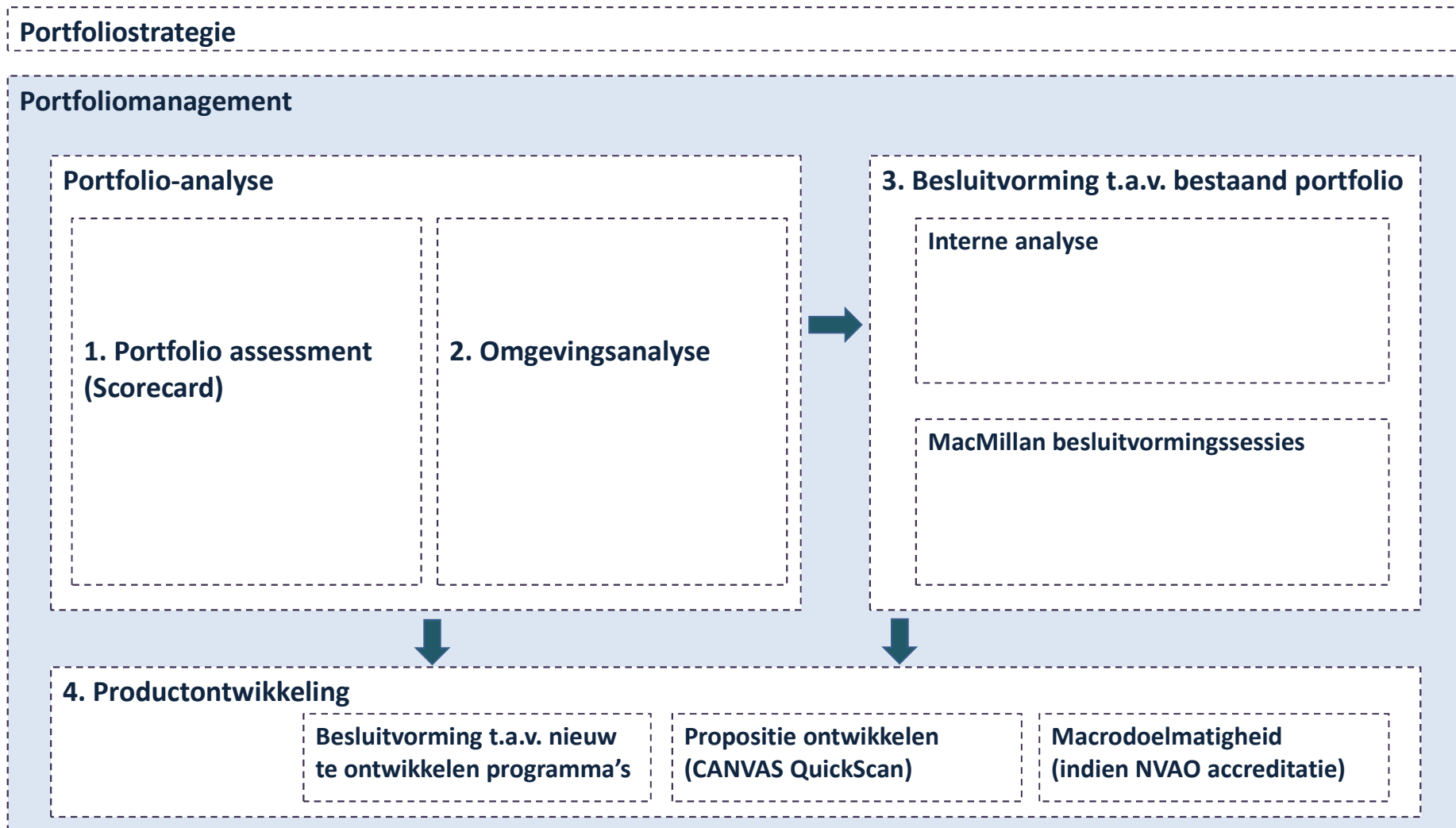

Methodiek voor portfoliomanagement

November 2018

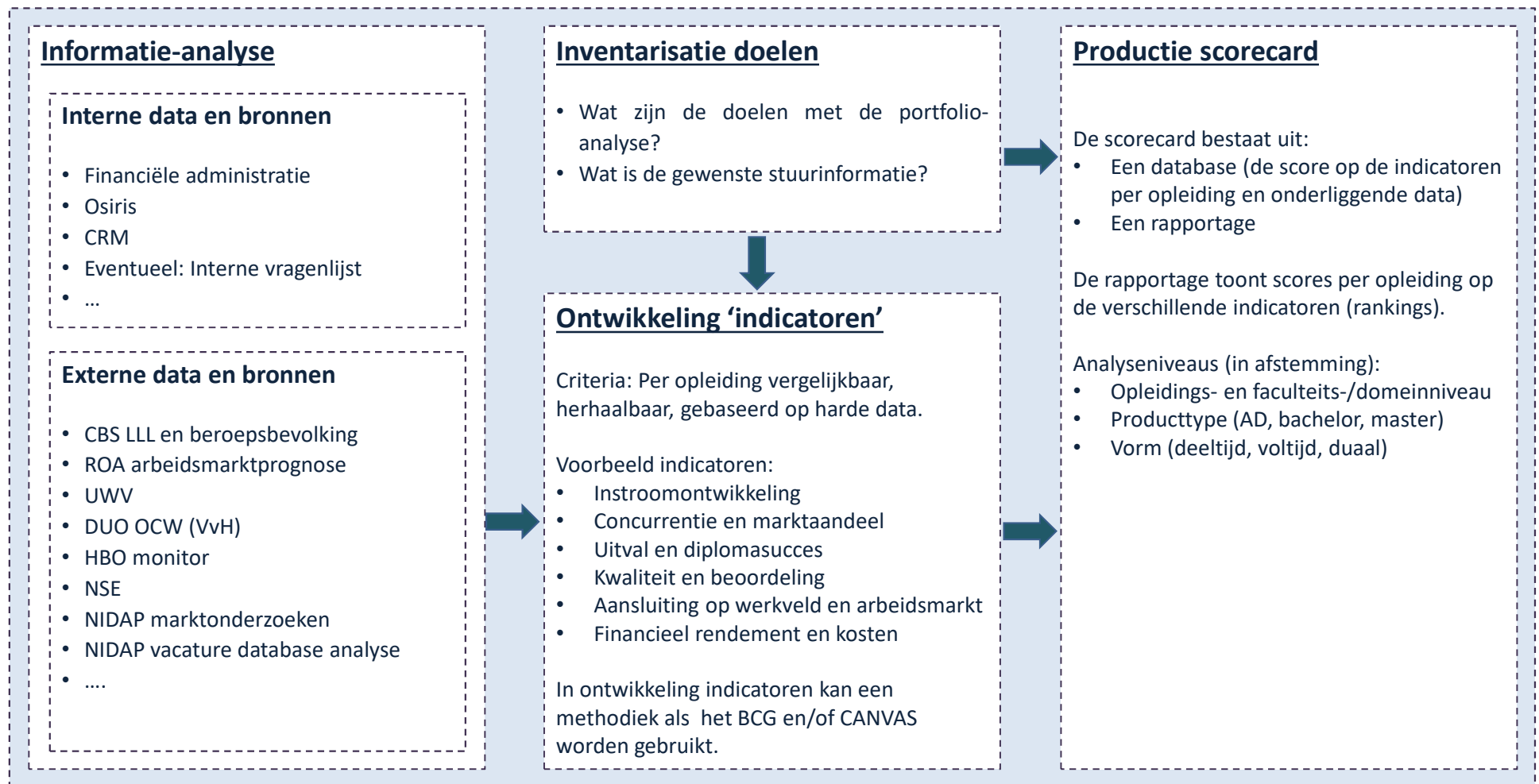
Bijlage: NIDAP – Methodiek voor portfoliomanagement

- Portfoliomanagement bestaat uit de periodieke analyse van het bestaande portfolio, de besluitvorming t.a.v. het huidige portfolio en productontwikkeling.
- De NIDAP methodiek ondersteunt onderwijsinstellingen bij een meer *vraaggestuurde en data-driven* werkwijze. De methodiek wordt in ieder project afgestemd op de specifieke doelen en wensen van de hogeschool.
- De NIDAP portfoliomanagement producten en diensten kunnen worden toegepast voor diplomagerichte (NVAO geaccrediteerde opleidingen), maar ook voor het management van (bijvoorbeeld) een cursorisch aanbod of contractactiviteiten.
- NIDAP kan voor één of meerdere onderdelen worden ingeschakeld.
- NIDAP is ook partner voor de ontwikkeling van een *portfolio-strategie*. Deze dienstverlening blijft in dit document buiten beschouwing

1. Portfolio assessment (Scorecard ontwikkeling)

- Onderdeel van de portfolio-analyse is het assessment (de beoordeling) van de individuele opleidingen door middel van de ontwikkeling van een 'scorecard', afgestemd op uw doelen en gewenste stuurinformatie. Hiervoor worden (bijvoorbeeld) het meerjarenbeleid(splan), de kernwaarden en (lange termijn) speerpunten met u afgestemd.
- Door middel van de scorecard worden de opleidingen beoordeeld en onderling vergeleken aan de hand van een set indicatoren. De scorecard is een instrument om discussies over de bestaande opleidingen te onderbouwen met data.
- Er wordt gewerkt met een groot aantal databronnen.

2. De omgevingsanalyse

Wij adviseren voor een portfolio-analyse geen nieuw onderzoek op te zetten, maar (zeker in eerste instantie) alleen gebruik te maken van deskresearch op beschikbare interne en externe bronnen en databases.

Dit levert een rapportage op die inzicht geeft in de externe omgeving. Vaak stemmen we met de hogeschool af de analyses in te steken per domein/faculteit.

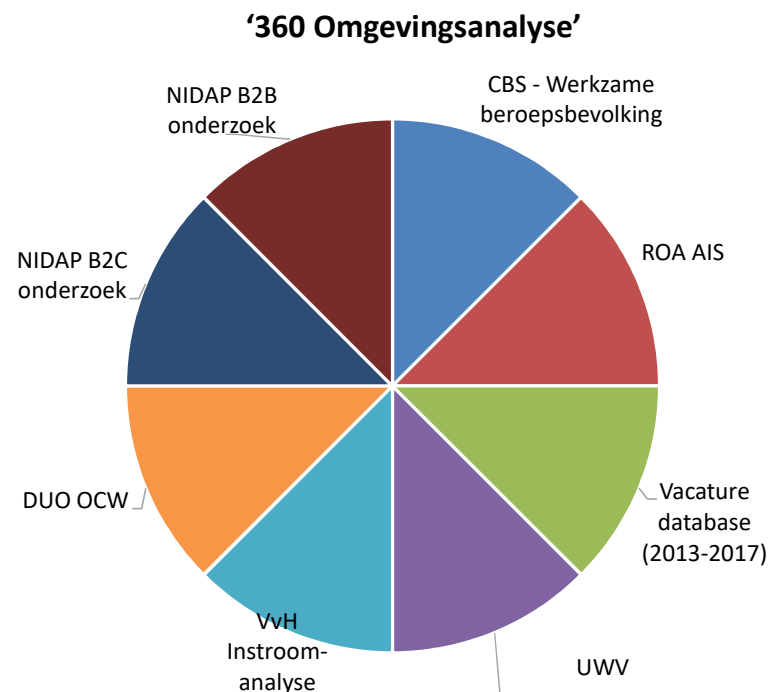
De kracht van de 360 omgevingsanalyse zit (net als bij de scorecard) om de bronnen samen te nemen in de analyses en vanuit dit integraal beeld uitspraken te doen over de kansen/bedreigingen voor de hogeschool met het bestaande en te ontwikkelen portfolio.

Veel van de bronnen zijn reeds bekend en in

gebruik bij de hogeschool. Gecombineerd leveren deze bronnen inzichten op en dragen zij bij aan een integrale vergelijking.

NIDAP voegt hier (in geval van deeltijd/duale opleidingen) de unieke informatie over leervraag, opleidingsbehoefte, leertrends en marktpositie van hogescholen en commerciële instituten aan toe, vanuit de eigen marktmonitors onder werkgevers (B2B), werknemers (B2C).

Daarnaast heeft NIDAP een eigen monitor onderzoek onder po en vo scholen, de beschikking tot maatwerk CBS data over LLL, en analyseert NIDAP de regionale arbeidsmarktvrage (de vraag naar beroepen, kennis en competenties) op basis van vacature database informatie.

Afstemming

- Inhoudelijke focus van de omgevingsanalyse
- Selectie van de te gebruiken bronnen en onderzoeken.

Analyse

- Secundaire analyses op de NIDAP '360' bronnen en databases.
- Eventueel aanvullend veldwerk/onderzoek (indien gewenst of noodzakelijk)

Rapportage

Analyses per faculteit/domein

- Trends & ontwikkelingen (o.a. leervraag en thematiek)
- Ontwikkeling van instroomdoelgroepen
- Ontwikkeling van de arbeidsmarktvrage
- Marktomvang en potentie
- Concurrentie & marktpositie
- ... (in afstemming)

Advies per faculteit/domein (SWOT)

3. Besluitvorming over het huidige portfolio

- Een portfolio-analyse moet uiteindelijk leiden tot het nemen van beslissingen. Daarbij is het belangrijk stakeholders vanuit de faculteiten/domeinen en opleidingen te betrekken, om zo tot **gedragen** beslissingen te komen.
- Het volstaat binnen een onderwijsinstelling niet om beslissingen over de opleidingen zuiver op financieel-economische gronden te nemen. Ook maatschappelijk doelstellingen en niet-financiële opbrengsten (versterking identiteit, bijdrage aan onderzoek, ...) moeten worden meegewogen
- Daarom adviseert NIDAP de MacMillan methodiek. De MacMillan-matrix wordt ingezet bij portfolio-analyses in de *publieke sector*.
- Betrokkenen vanuit uw organisatie komen na afloop van dit traject zelf met een advies per opleiding, in belangrijke mate gebaseerd op de portfolio-analyse. Interne stakeholders worden voor de besluitvormingssessies daarnaast gevraagd naar hun input door middel van een interne uitvraag (de 'interne analyse').

De MacMillan methodiek

Per opleiding staan volgens dit model vier vragen centraal:

1. De 'interne fit' van de opleiding, gegeven missie en capaciteiten van uw organisatie.
2. De 'marktfit', de aantrekkelijkheid voor klant- en doelgroepen.
3. De aanwezige concurrentie en alternatieven.
4. De 'competitiviteit' van de opleiding.

De MacMillan-matrix gaat uit van drie aannames:

- De potentieel beschikbare middelen (mensen) zijn steeds moeilijker te verwerven;
- De beperkte fondsen/middelen worden gefragmenteerd door duplicatie van activiteiten (meerdere aanbieders verlenen dezelfde diensten, wat leidt tot versnippering)
- Alles aanbieden aan iedereen leidt tot lagere kwaliteit en kosteneffectiviteit

Onze aanpak

NIDAP vooradvies

Voorlopige indeling op vier hoofdcategorieën van de matrix. Op basis van:

De portfolio-analyse

- Assessment (Omgevingsanalyse)

Interne analyse

- Uitvraag bij interne stakeholders m.b.t. de MacMillan vragen

MacMillan sessies

Op basis het NIDAP vooradvies per opleiding en de resultaten van de portfolio-analyse gaan interne stakeholders (bijvoorbeeld per faculteit/domein) in gesprek over de resultaten en consequenties voor het portfolio.

Definitief advies

De sessies leiden tot een definitief advies per opleiding, conform de MacMillan systematiek.

1. Concurrenren
2. Groeien
3. Samenwerking zoeken
4. Uit moreel of maatschappelijk oogpunt aanbieden ('soul of the agency').
5. Per direct afstoten
6. Competenties snel opbouwen, anders afstoten
7. Geleidelijk afbouwen
8. De grootste aanbieder versterken (samenwerken)

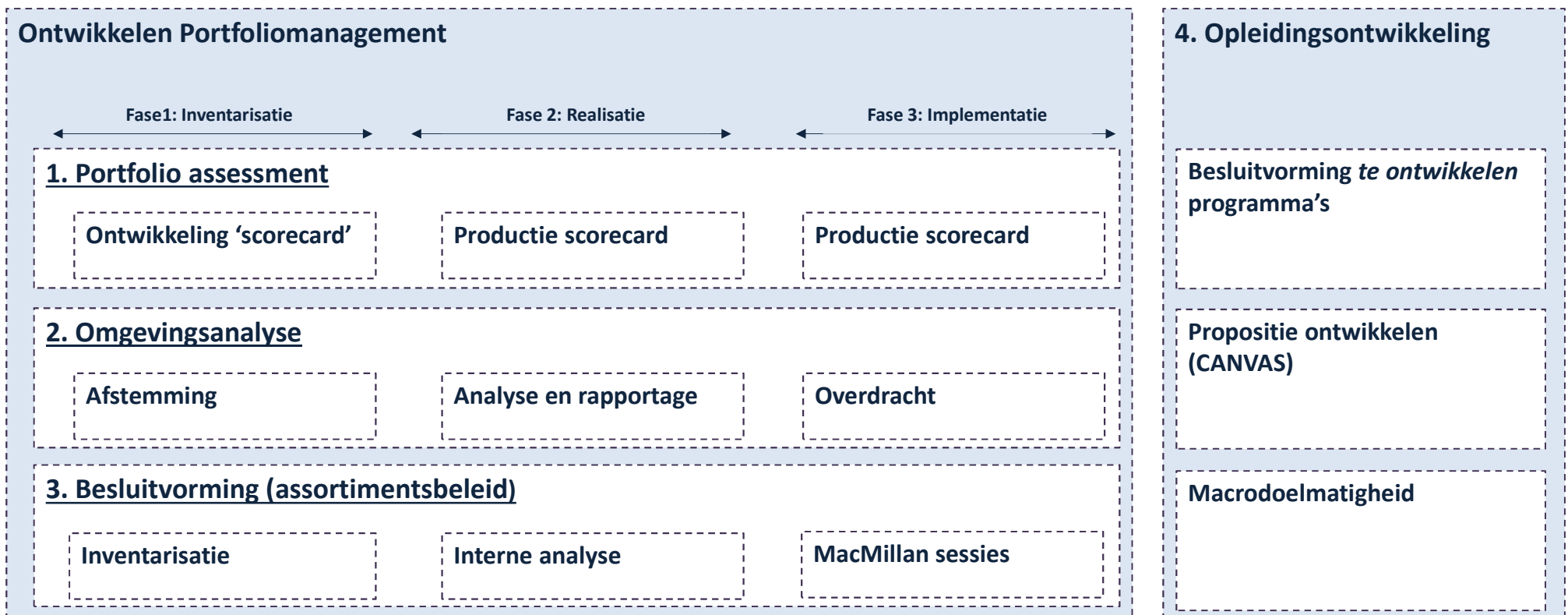
Ontwikkelen portfoliomanagement – projectdoorloop en mogelijkheden

Op deze pagina schetsen wij de mogelijke projectdoorloop voor een volledige portfoliomanagement ontwikkeltraject.

- Het is mogelijk de opdracht te beperken tot een portfolio analyse (portfolio-assessment en/of omgevingsanalyse).
- Maar indien uw instelling wilt gaan werken met de MacMillan systematiek voor de besluitvorming t.a.v. het bestaande portfolio, adviseren wij dit traject (inventarisatie en interne analyse) gelijktijdig te

laten verlopen aan de portfolio-analyse. Hierdoor worden de domeinen/faculteiten/opleidingen vroegtijdig betrokken en bekend gemaakt met de systematiek.

- De portfolio-analyse kan worden aangewend om vraaggestuurd en data-driven te werken aan het ontwikkelen van nieuwe opleidingen. Wij gaan hier verder op in op de volgende pagina.

4. Opleidingen ontwikkelen

- Na afronding van de portfolio-analyse kan NIDAP uw instelling ondersteunen bij het implementeren bij het vraaggestuurd ontwikkelen van nieuwe opleidingen. Dit doen we door interne stakeholders (opleidingsontwikkelaars, docenten, directeuren) te laten werken met het CANVAS model. Wij hebben dit model zodanig aangepast waardoor het voor hogescholen geschikt is om op een gestructureerde manier - kritisch- naar een door hen zelf voorgestelde (nieuwe) opleiding- of onderwijspropositie te kijken.
- Wij bieden onderwijsinstellingen de mogelijkheid om een 'QuickScan

macrodoelmatigheid' door ons uit te laten voeren. Wij geven aan de hand van deze QuickScan een pré-advies m.b.t. de te verwachten arbeidsmarkt vraag en de slaagkansen bij de aanvraag voor een nieuwe opleiding.

- NIDAP biedt ook alle onderzoeken om te komen tot een volwaardige 'CDHO-proof' macrodoelmatigheidstoets. Hierbij maakt NIDAP naast alle benodigde onderbouwing en onderzoeken ook gebruik van een unieke kwantitatieve arbeidsmarkt en vacaturedatabase analysetool.

